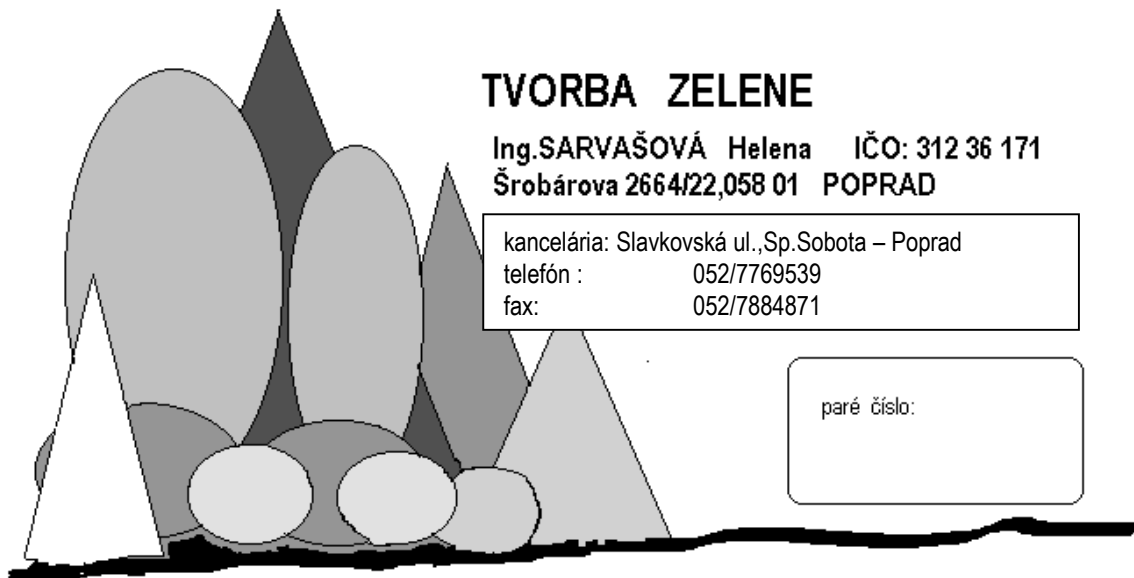

„Zemiansky dvor“

**Sadové a parkové úpravy
AGROTURISTIKA /C1/**

Spracovateľ :

Ing. Helena Sarvašová
autorizovaný krajinný architekt 0015 KA

december 2015

I.1 Inžinierske objekty – Lokalita C1 - AGROTURISTIKA

I 1.41 Parkové, sadové a záhradné úpravy

1. Súčasný stav

Riešené územie sa nachádza severne od mesta Spišská Belá, v časti Šarpanec. Severovýchodne od riešeného územia prechádza cesta I/67 smer Spišská Belá – Tatranská Kotlina, riešeným územím južne preteká potôčik Stiep. Na ploche sa v súčasnosti nachádzajú trvalé trávnaté porasty v kontakte s brehovým porastom potôčika Stiep bez stromovej a kríkovej vegetácie.

2. Prehľad východiskových podkladov

Situácia - návrh 1 : 2000

Dendrologický prieskum (Tvorba zelene, december 2015)

Požiadavky investora

STN 83 7015 Technológia vegetačných úprav v krajine. Práca s pôdou.

STN 83 7016 Technológia vegetačných úprav v krajine. Rastliny a ich výsadba.

STN83 7017 Technológia vegetačných úprav v krajine. Trávniky a ich zakladanie.

STN83 7018 Technológia vegetačných úprav v krajine, technicko – biologické spôsoby stabilizácie terénu,

STN 837019 Rozvojová a udržiavacia starostlivosť o vegetačné plochy

STN 837010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie

3. Riešenie sadových úprav

Navrhované sadové úpravy zohľadňujú všetky požiadavky na ne kladené podľa charakteristiky územia, klimatických pomerov, pôdných a hydrogeologických pomerov a podľa hodnoty KES / koeficient ekologickej stability /. Rozmiestnením zelene a použitým sortimentom drevín je navrhované dosiahnuť maximálne začlenenie diela do krajiny s významným charakterom podhorskej krajiny. Použitím sadeníc vzrastlých stromov bude efekt dosiahnutý skoro okamžite.

Zeleň pri voľnočasových strediskách má nezastupiteľnú funkciu, čo sa týka vytvárania mikroklimatických a hygienických podmienok. Zvyšuje hygienickosť prostredia tým, že zabraňuje šíreniu hluku a prachu, zvyšuje vlhkosť prostredia a priaznivo vplýva na organizmus človeka. Pri navrhovaní sadových úprav riešeného areálu budú brané do úvahy všetky funkcie zelene. Výsadby stromovej a kríkovej vegetácie preniknú celým priestorom areálu agroturistiky, plochy drevín doplnia plochy trávnikov a kvetinové záhony. V niektorých častiach areálu, podľa stavebných objektov, budú mať plochy zelene svoju špecifickú funkciu. Líniové výsadby stromov doplnia prístupové komunikácie a plochy parkovísk, v týchto prípadoch budú mať aj funkciu drevín optického vedenia.

Na strechách objektov, kde to bude možné, navrhujeme realizovať extenzívne strešné vegetačné plochy s výsadbou sukulentných a xerofytných rastlín.

Riešený priestor v niektorých jeho častiach bude doplnený prvkami land - artu, ktoré bude možné sezónne alebo v inom časovom intervale meniť a vytvorí sa priestor na zapojenie napr. umeleckých a iných škôl do tvorby krajinného obrazu areálu agroturistiky.

Inšpiračné zdroje

Extenzívna strešná záhrada zdroj : GOOGLE

Extenzívna strešná záhrada zdroj : GOOGLE

Extenzívna strešná záhrada

zdroj : GOOGLE

Land – art

zdroj : GOOGLE

Land – art

zdroj : GOOGLE

Land – art

zdroj : GOOGLE

Land – art

zdroj : autor

3.1. Technologický postup sadovníckych úprav

3.1.1. *Príprava plochy*

Zemné práce, navezenie humusu s rozprestretím, agrotechnické obrobienie pôdy.

3.1.2. *Hĺbenie jám*

Veľkosť jám: stromy listnaté

objem 1,0 m³

stromy ihličnaté	objem 0,4 m ³
kríky listnaté a ihličnaté	objem 0,02 – 0,05 m ³
popínavé dreviny	objem 0,02 – 0,05 m ³

3.1.3. Ošetrovanie drevín pred výsadbou

3.1.4. Výsadba drevín

Termín výsadby:	prostokorenné dreviny a dreviny so zemným balom
	jar (III. – IV. mesiac v roku)
	jeseň (X. – X I. mesiac v roku)
	dreviny kontajnerované (III. – X. mesiac v roku)

3.1.5. Rastlinný materiál

Pre výsadbu sa používajú škôlkárske výpestky I. triedy akosti podľa normy STN 46 4902, t.j. musia byť zdravé, bez chorôb a škodcov a ich habitus musí zodpovedať znakom daného druhu a kultivaru, musia byť bez deformácií a znakov poškodenia teplom, suchom, zimou, vetrom, bez mechanického poškodenia spôsobeného prepravou, s poškodenou koreňovou sústavou, s nesúdržným balom, alebo nádobou.

Veľkosť navrhovaného rastlinného materiálu:

Stromy listnaté	-	so zemným balom	do 60cm
		obvod kmeňa	16 - 18cm
		výška zapestovania koruny	min. 2,60 m
	-	prostokorenné	
		výška	200 – 250 cm
Stromy ihličnaté	-	so zemným balom	do 40 cm
		výška	150 – 200 cm
Kríky listnaté	-	kontajnerované a prostokorenné	
		výška	40 - 60 cm
		počet výhonov	3–5 ks
Kríky ihličnaté	-	so zemným balom	do 20 cm
		výška	30 – 40 cm
Popínavé dreviny	-	kontajnerované	
		výška	100 – 150 cm

3.1.6. Navrhovaný základný sortiment drevín

Stromy listnaté

Por.č.	Názov	Výška / priemet m	Poznámka
1	<i>Acer platanoides</i>	20-30/15-20	
2	<i>Acer platanoides</i> ROYAL RED	8-12/6-8	Koruna široko kužeľovitá až nepravidelne guľovitá. Listy purpurovo červené, neskôr zelenohnedé, v jeseni vyfarbuje oranžovo žlt.

3	<i>Acer platanoides</i> DEBORAH	10-15/8-10	Kvet červenožltý, kvitne IV. , listy žiarivo červené, v lete bronzovo olivovo zelené, v jeseni vyfarbuje žlté. Znáša mestskú klímu a vysoké teploty.
4	<i>Acer platanoides</i> EMERALD QUEEN	10-15/6-8	Koruna úzko vajcovitá, neskôr široká až kruhovitá, znáša mests.klímu, odolný voči vysokým teplotám
5	<i>Acer pseudoplatanus</i>	20-30/15-20	
6	<i>Acer pseudoplatanus</i> NEGENIA	20-25/6-8	Koruna kužeľovitá, husto zavetvená a kompaktná, rýchlo rastie, červená listová stonka
7	<i>Acer pseudoplatanus</i> WORLEEI	12/6	Listy oranžové, neskôr žltoranžové, postupne zelené, listová stopka červená
8	<i>Acer pseudoplatanus</i> ERECTUM	25/6	Koruna kužeľovitá, rýchlo rastie, listy tmavozelené, žlté jesenné vyfarbenie.
9	<i>Tilia cordata</i>	25/15-25	
10	<i>Tilia cordata</i> RANCHO	12/5	Hustá kónická koruna, listy malé, lesklé
11	<i>Tilia</i> GREENSPIRE	20/10	Koruna vytvára úzky ovál, rýchlo rastúci strom.
12	<i>Fagus sylvatica</i>	20-25/15-25	
13	<i>Fagus sylvatica</i> PENDULA	15-20/10-20	Konáre previsnuté až k zemi
14	<i>Fagus sylvatica</i> DAWYCK	15/3	Úzko stĺpovitý strom s možnosťou farebného olistenia
15	<i>Ulmus glabra</i>	20-30/20-30	
16	<i>Fraxinus excelsior</i>	20-30/15-20	
17	<i>Betula verrucosa</i>	15-20/10-15	Pionierska drevina, výrazne biela borka
18	<i>Sorbus aucuparia</i>	10-15/5-8	Výrazne červené plody, nenáročná
19	<i>Prunus padus</i>	10-15/10-15	Biely kvet, vyžaduje vlhkejšie stanoviská, antimikrobiálne účinky
20	<i>Salix alba</i>	15-20/10	
21	<i>Salix alba</i> TRISTIS	20/15	Previsnutá forma stromu, žlté drevo
22	<i>Salix fragilis</i>	10-15/10-15	Spevnenie brehov vodných plôch
23	<i>Salix caprea</i>	5-15/5-10	Na jar dekoratívne „bahniatka“
24	<i>Populus tremula</i>	15-20/10	Prípravná drevina
25	<i>Alnus glutinosa</i>	10-15/10-15	Spevnenie brehov vodných plôch
26	<i>Alnus incana</i>	10-20/10-15	Prípravná drevina
27	<i>Malus ssp.</i>	4-6/4-6	Jablone do jednostrannej aleje

Stromy ihličnaté

Por.č.	Názov	Výška / priemet m	Poznámka
28	<i>Picea abies</i>	25-35/15-20	
29	<i>Pinus sylvestris</i>	20-30/15-25	
30	<i>Larix decidua</i>	25-35/15-25	
31	<i>Abies alba</i>	25-35/15-25	

Kríky listnaté

Por.č.	Názov	Výška / priemet m	Sponks/m2	Poznámka
32	<i>Cornus</i> druh a kultivar	2-3/2-3	1	
33	<i>Ribes</i> druh a kultivar	1,5-3/1,5-3	1-3	
34	<i>Rosa</i> druh a kultivar	2/2	1	
35	<i>Corylus</i> druh a kultivar	3-5/3-5	1	
36	<i>Potentilla</i> druh a kultivar	1-2/1-2	3	
37	<i>Sambucus</i> druh a kultivar	2-3/2-3	1	
38	<i>Spiraea</i> druh a kultivar	0,5-3/0,5-3	1-3-5	

39	<i>Viburnum</i> druh a kultivar	2-3/2-3	1	
40	<i>Salix</i> druh a kultivar	2-5/2-5	1	Vlhké pôdy, spevnenie svahov vodných plôch

Kríky ihličnaté

Por.č.	Názov	Výška / priemet m	Spon ks/m2	Poznámka
41	<i>Pinus mugo</i> kultivary		1-3	
42	<i>Juniperus communis</i> kultivary		1-3	
43	<i>Juniperus sabina</i> kultivary		3	
44	<i>Juniperus horizontalis</i> kultivary		3-5	Pôdopokryvné, možnosť náhrady za trávnik

Popínavé dreviny

Por.č.	Názov	Dĺžka m	Spon ks/m	Poznámka
45	<i>Hedera helix</i>	10-15	2	
46	<i>Parthenocissus tricuspidata</i> WEITCHII	10-15	2	

Výška / priemet / m / v tabuľkovej časti uvádza výšku rastliny a priemet jej koruny v dospelom veku.

3.1.7. Mulčovanie výsadiel

Na mulčovanie bude použitý kôrový mulčovací substrát, v miestach okolo vodných plôch kameň a štrk.

3.1.8. Kvetinové záhony

Na prístupových a centrálnych plochách s vysokým výskytom návštevníkov a pri exponovaných atrakciách navrhujeme založiť záhony a rastlinné partie :

trvalkové vrátane trávnych
letničkové
vresoviskové

3.1.9. Založenie trávnikov

Trávniky budú zakladané podľa ich typu a účelu, ktorý budú spĺňať. V jednotlivých častiach sadových úprav navrhujeme trávniky :

parkové
ihriskové (loptové a iné hry)
lúčne vrátane kvitnúcich lúk

pasienkové na základe pôdných rozborov a cieľovej skupiny poľnohospodárskych zvierat
Trávniky navrhujeme založiť výsevom, termín zakladania trávnikov : apríl – september (teplota pôdy minimálne 8°C).

3.1.10. Závlahy

Závlahy budú realizované ako podzemné s rozvodom vody pod zemou v hĺbke cca 30 cm, doplnené zemnými výsuvnými tryskami / trávniky/ , kvapkovou závlahou / záhony/ a bodovými zavlažovačmi koreňovej zóny / stromy/.

3.1.11. Údržba zelene

Plochy sadovníckych úprav v celom areáli agroturistiky aj mimo neho v rámci riešeného územia navrhujeme zaradiť do 2. a 3. intenzitnej triedy údržby.

3.2 Sadové úpravy pri vstupe do areálu

Priestory a objekty v areáli agroturistiky aj mimo neho majú hierarchiu podriadenú pohybu návštevníkov. Hierarchia priestorov je stanovená nasledovne : v križovatke cesty I/67 a účelovej prístupovej cesty je umiestnená kruhová križovatka. Cez túto križovatku je prístup návštevníkov na hlavné odstavné parkovacie plochy pre návštevníkov. Návštevník po odstavení motorového vozidla sa vráti späť ku kruhovej križovatke do hlavného vstupného areálu. Je to upútavacia plocha s veľmi dôležitou úlohou navádzania. Tvorí ju okrem parkovej úpravy aj vstupná brána do areálu agroturistiky. Na priestranstve, ktoré uzatvárajú sú lavičky a priestory na čakanie a zhromažďovanie skupín. V hierarchii priestorov je tento priestor na poprednom mieste, návštevník ho musí nájsť jednoducho tak pri príchode, ako aj pri odchode. Preto sú plochy hlavného vstupu do areálu a vegetačné plochy kruhového objazdu z hľadiska sadových úprav veľmi významné, majú svojou úpravou a farebnosťou zaujať každého návštevníka a touto formou ho aj privítať. Bude tu množstvo záhonov, kvitnúcich drevín a upravených trávnikových plôch s 2. intenzitnou triedou údržby a so závlahami.

Na ostatných plochách objektu sadové úpravy pri vstupe do areálu, ktoré tvoria väčšinou parkoviská pre zamestnancov a návštevníkov, budú vysadené vzrastlé stromy domáceho pôvodu v líniových výsadbách s hygienickou funkciou bez podsadby kríkov. Na plochách navrhujeme 3. intenzitnú triedu údržby bez automatických závlah. Líniová výsadba stromov bude pokračovať aj okolo cesty I/67 a vytvorí prirodzenú bariéru medzi komunikáciou a areálom agroturistiky.

3.3 Sadové úpravy – areálové

V celom areáli určenom pre agroturistiku navrhujeme vegetačné úpravy s mikro klimaticko hygienickým významom s kompaktnou zelenou clonou zo strany prevládajúcich vetrov, štátnej komunikácie a obslužných vnútroareálových komunikácií s väzbou na okolitú krajinu.

Jednotlivé zábavné a obslužné aktivity budú doplnené, prípadne oddelené vegetačnými prvkami – pravidelnými aj nepravidelnými živými plotmi z listnatých drevín maximálnej výšky 150 cm, aby bol zachovaný optický kontakt.

Navrhovaná parková kompozícia bude v prírodno – krajinárskom, nepravidelnom slohu, doplnená pobrežnými zónami pri vodnej ploche, záhonmi na najviac frekventovaných miestach, rozľahlými trávnikovými plochami. Modeláciou terénu budú zabezpečené plochy dažďových záhrad, ktoré zachytia dažďové zrážky a vlahu udržia v riešenom území.

Pri výsadbe navrhujeme použiť domáce druhy drevín aj v kultivaroch, aby bol dosiahnutý parkový charakter úprav. Striedať sa budú skupiny stromov so skupinovými výsadbami kríkov a trávnikovými plochami. V centrálnych častiach objektu a pri dominantných atrakciách navrhujeme založiť trvalkové a letničkové záhony, ktoré farebne doplnia sadové úpravy.

V celom objekte areálových sadových úprav bude zabezpečená 2. intenzitná trieda údržby aj zavlažovanie plnoautomatickými závlahami.

Inšpiračné zdroje

Dažďová záhrada

zdroj : GOOGLE

Dažďová záhrada

zdroj : GOOGLE

Dažďová záhrada

zdroj : GOOGLE

Dažďová záhrada

zdroj : GOOGLE

3.4. Sadové úpravy – výbehy koní

Vo východnej a západnej časti areálu sú navrhnuté výbehy pre kone s prístreškami, v južnej časti parkúr s tribúnou a potrebným technickým zázemím. Na plochách sa budú striedať výsadby stromovej vegetácie s podsadbou kríkov hlavne v priestoroch okolo oplotenia a výsadbami stromov a lúkami s lúčnym trávnikom, kde sa budú mať kone možnosť pásť.

Vo výbehoch bude zabezpečená 3. intenzitná trieda údržby s režimom podliehajúcim potrebám zveriat, bez zavlažovania, v časti parkúru a lonžovacích kruhoch navrhujeme 2. intenzitnú triedu údržby so zavlažovaním plôch.

3.5. Sadové úpravy – stanová osada a pikniková lúka

Stanová osada má charakter voľnej parkovej úpravy s trávnatým povrchom, kde sú prístupné všetky plochy zelene pre návštevníkov a ubytovaných.

Po obvode plochy objektu navrhujeme stromovú vegetáciu s podsadbou kríkov s hygienickým účinkom, aby bola opticky aj hlukovo odizolovaná obslužná komunikácia a zabezpečená intimita prostredia stanového mestečka. V ploche budú vysadené skupiny veľkodorunných stromov, aby na pobytových lúkach bol v letnom období zabezpečený tieň. Piknikové lúky, ktoré navrhujeme založiť ako kvitnúce lúky, budú vykosené iba v miestach prístupu k pikniku a v mieste pikniku, kde budú nainštalované slnečníky.

Údržba stavebného objektu sadových úprav bude zaradená do 2. a 3. intenzitnej triedy, zavlažované budú iba plochy s 2. intenzitnou triedou údržby.

Inšpiračné zdroje

Pikniková lúka

zdroj : *GOOGLE*

Pikniková lúka

zdroj : *GOOGLE*

Pikniková lúka

zdroj : *GOOGLE*

Pikniková lúka

zdroj : *GOOGLE*

V Poprade december 2015

Vypracoval : Ing. Helena Sarvašová
Autorizovaný krajinný architekt 0015 KA